

Bắc Ninh: Xây dựng nông thôn phát triển bền vững, hiện đại đáng sống

15:02 07/02/2026

Giai đoạn 2021 - 2025, Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới đã tạo chuyển biến rõ nét trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh. Trên nền tảng đó, tỉnh bước vào giai đoạn 2026 - 2030 với quyết tâm nâng cao chất lượng các tiêu chí theo chiều sâu, tập trung xử lý tồn tại, hướng tới xây dựng nông thôn phát triển bền vững, hiện đại và đáng sống.

Đầu tư trọng tâm, trọng điểm

Nhìn lại giai đoạn 2021 - 2025 có thể thấy xây dựng nông thôn mới tại tỉnh không chỉ dừng ở việc hoàn thành các tiêu chí mà đã tạo ra những thay đổi thực chất trong đời sống nông thôn. Toàn tỉnh huy động được nguồn lực lớn, trong đó tổng vốn ngân sách Trung ương hơn 1.224 tỷ đồng, nguồn vốn huy động hợp pháp khác đạt khoảng 2.249 tỷ đồng. Nguồn lực này được phân bổ có trọng tâm, ưu tiên cho giao thông nông thôn, thủy lợi, trường học, trạm y tế, nhà văn hóa, hạ tầng phục vụ sản xuất và bảo vệ môi trường. Từ nguồn lực đầu tư đó, diện mạo nông thôn trên địa bàn tỉnh có bước chuyển rõ nét.

Đường giao thông thôn Tân Chung, xã An Lạc được thăm nhạ.

Cùng với hạ tầng, kinh tế nông thôn từng bước khởi sắc. Chương trình mỗi xã một sản phẩm được triển khai đồng bộ, toàn tỉnh có 782 sản phẩm OCOP đạt từ 3 sao trở lên, góp phần nâng cao giá trị nông sản, mở rộng thị trường tiêu thụ, cải thiện thu nhập cho người dân.

Theo thống kê của cơ quan chuyên môn, đến hết năm 2025, toàn tỉnh có 51/66 xã đạt chuẩn nông thôn mới, 5/66 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao. Từ thực tiễn triển khai, có thể rút ra nhiều kinh nghiệm quan trọng trong thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới. Trước hết là sự lãnh đạo, chỉ đạo thống nhất, xuyên suốt của cấp ủy, chính quyền các cấp với tư duy đổi mới và cách làm linh hoạt. Các mục tiêu, tiêu chí được cụ thể hóa, sát thực tế từng địa phương, tránh dàn trải, hình thức. Công tác tuyên truyền được chú trọng, giúp người dân hiểu rõ vai trò chủ thể của mình trong xây dựng nông thôn mới. Bên cạnh đó, tỉnh xác định phát triển kinh tế nông thôn là nền tảng. Việc gắn xây dựng nông thôn mới với tái cơ cấu nông nghiệp, phát triển làng nghề, dịch vụ nông thôn và tạo việc làm tại chỗ giúp tăng thu nhập bền vững; chú trọng bảo vệ môi trường, xử lý rác thải, bảo đảm nguồn nước sạch hợp vệ sinh và cải tạo cảnh quan, coi đây là tiêu chí “động” cần duy trì thường xuyên chứ không phải nhiệm vụ ngắn hạn.

Bám sát bộ tiêu chí, nâng cao chất lượng

Bước sang giai đoạn 2026 - 2030, tỉnh xác định xây dựng nông thôn mới tiếp tục là nhiệm vụ chính trị trọng tâm, thường xuyên, liên tục của cả hệ thống chính trị. Trọng tâm của giai đoạn này không còn là mở rộng số lượng xã đạt chuẩn mà là rà soát, đánh giá thực chất từng tiêu chí, bám sát bộ tiêu chí nông thôn mới giai đoạn mới theo hướng nâng cao chất lượng, hiệu quả và tính bền vững. Ngày 29/12/2025, Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà ký Quyết định số 51/2025/QĐ-TTg ban hành Bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới giai đoạn 2026 - 2030 bao gồm 10 tiêu chí, 47 chỉ tiêu. Mỗi tiêu chí đều được chia theo 3 nhóm xã để phù hợp với việc sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị hành chính xã và trình độ phát triển của các xã. Bộ tiêu chí mới cũng được điều chỉnh theo hướng nâng ngưỡng và siết chặt yêu cầu. Nếu giai đoạn trước chủ yếu tập trung hoàn thiện hạ tầng cơ bản thì giai đoạn mới đòi hỏi cao hơn về chất lượng công trình, hiệu quả sử dụng và khả năng duy trì bền vững.

Trước khi thực hiện sáp nhập đơn vị hành chính, xã Tân Sơn đạt 14/19 tiêu chí nông thôn mới theo bộ tiêu chí của giai đoạn 2020-2025. Xác định việc phấn đấu đạt chuẩn nông thôn mới trong giai đoạn tới không thể nóng vội, đồng chí Vi Văn An, Chủ tịch UBND xã cho biết: “Xã đang rà soát toàn bộ các tiêu chí

theo bộ tiêu chí mới để xây dựng kế hoạch đầu tư công giai đoạn 2026 - 2030. Sau sáp nhập, quy mô địa bàn mở rộng, nhu cầu đi lại và vận chuyển hàng hóa của người dân tăng nhanh, trong khi nhiều tuyến đường đã xuống cấp, mặt cắt hẹp, không còn phù hợp. Đây là khó khăn lớn đối với địa phương trong lộ trình phấn đấu đạt chuẩn nông thôn mới trước năm 2030. Địa phương xây dựng thứ tự ưu tiên các công trình cần đầu tư, đồng thời đề nghị tỉnh quan tâm bố trí nguồn lực để nâng cấp, mở rộng các tuyến đường thiết yếu, bảo đảm an toàn giao thông và phục vụ phát triển kinh tế - xã hội”. Nhiệm kỳ này, xã Tân Sơn phấn đấu mở rộng 16 km đường từ 5 m lên 8 m. Năm 2026, xã đầu tư các tuyến đường mới kết nối giao thông, tạo thuận lợi. Đơn cử như tuyến đường từ khu Khuôn Chuông đến thôn Mòng B dài khoảng 700 m và một số tuyến đường dân sinh khác.

Đồng bào dân tộc thiểu số xã Đại Sơn xây dựng nông thôn mới.

Cùng với Tân Sơn, xã Đồng Kỳ cũng đang triển khai rà soát các tiêu chí nông thôn mới theo bộ tiêu chí mới. Là xã có địa bàn rộng, dân cư phân tán, nhiều dân tộc thiểu số, Đồng Kỳ nhận diện rõ những “điểm nghẽn” như giao thông liên thôn, trực nội đồng và tiêu chí thu nhập của Nhân dân. Năm 2025, xã còn 1,96% hộ nghèo và 4,43% hộ cận nghèo theo chuẩn nghèo mới. Theo lãnh đạo UBND xã, căn cứ nguồn ngân sách do cấp trên phân bổ, xã sẽ rà soát thực hiện hiệu quả, lồng ghép các nguồn lực trong xây dựng nông thôn mới với Chương trình hỗ trợ phát triển kinh tế - xã hội các xã đặc biệt khó khăn, vùng dân tộc thiểu số và miền núi. Trong đó ưu tiên các tiêu chí về hạ tầng, mô hình kinh tế, đời sống người dân.

Theo ông Dương Thanh Tùng, Giám đốc Sở Nông nghiệp và Môi trường, tỉnh đặt mục tiêu đến năm 2030 có khoảng 70% số xã đạt chuẩn nông thôn mới theo bộ tiêu chí mới và khoảng 10% số xã đạt chuẩn nông thôn mới hiện đại. Để thực hiện mục tiêu này, tỉnh dự kiến huy động tổng nguồn lực khoảng 8 nghìn tỷ đồng, tập trung phát triển hạ tầng kinh tế - xã hội, giao thông, thủy lợi, điện, trường học, cơ sở văn hóa, môi trường nông thôn. Cùng đó, yêu cầu các địa phương chủ động đăng ký lộ trình, xác định rõ năm phấn đấu đạt chuẩn; đồng thời lồng ghép hiệu quả các nguồn lực, phát huy vai trò chủ thể của người dân trong quá trình xây dựng, giữ gìn và nâng cao chất lượng nông thôn mới.

Bá Đoàn